

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سنت

نظرات استدلالی

طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه حمل و نقل

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۵۰

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۲۹

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه
حمل و نقل

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۶/۲۷

کد خزانه: ۶۰۳۲۰۵۰

۱۴۰۳/۰۷/۲۹

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۳/۷/۲۳

پژوهشکده شورای نگهبان

طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تأمین اجتماعی

درباره‌ی مصوبه

طرح «فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه تأمین اجتماعی» به پیشنهاد (۲۲) نفر از نمایندگان مجلس تهیه و در تاریخ ۱۴۰۳/۵/۱۴ اعلام وصول و جهت طی مراحل قانونی به هیئت رئیسه‌ی مجلس شورای اسلامی تقدیم شد.

این طرح در تاریخ ۱۴۰۳/۶/۲۵ به تصویب صحن علنی مجلس شورای اسلامی رسید و طی نامه‌ی شماره ۴۸/۳۵۵۶۶ مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۷ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۷/۴، مفاد آن را واجد ابهام تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۳۶۹۷ مورخ ۱۴۰۳/۷/۱۵ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه حمل و نقل»

ماده واحده-

از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، احکام قانونی مذکور در پیوست، منسوخ اعلام می‌گردد.

پیوست

ردیف	عنوان و تاریخ تصویب قانون	مواد مرتبط
۱۲۸	قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل مصوب ۱۳۷۴/۲/۲۴	کل قانون

▪ دیدگاه ابهام

مجلس شورای اسلامی به موجب بند (الف) قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل مصوب ۱۳۷۴/۲/۲۴^۱ به دولت اجازه داده است تا «شرکت‌های سهامی حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران» را تأسیس کند. اما در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (که مبنای پژوهشی نسخ فهرست مذکور قرار گرفته است)، علت نسخ قانون مذکور «منتفی شدن موضوع آن» به استناد بند (الف) ماده (۱۴) قانون برنامه سوم توسعه^۲ معرفی شده است. حال آنکه دقت در بند (الف) ماده (۱۴) و بند (۲)

۱. قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۹ مجلس شورای اسلامی: «ماده واحده- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود که نسبت به تأسیس شرکت‌های حمل و نقل مشروحه زیر اقدام نماید:

الف (اصلاحی ۱۳۷۴/۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی)- شرکت‌های سهامی حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران، به‌منظور اعمال نظارت و رفع تنگناهای مربوط به حمل و نقل کالاهای اساسی و مواد فاسدشدنی و انجام عملیات حمل و نقل کانتینری و ترکیبی. ب-...»

۲. ماده (۱۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۴ (اصلاحی ۱۳۸۳/۶/۱۱)- وظایف و اختیارات هیئت عالی واگذاری به شرح زیر است: الف- تأیید فهرست اسامی شرکت‌های قابل فروش، انحلال و ادغام، پس از اعلام

مصوبه‌ی هیئت وزیران^۱ که به استناد آن به تصویب رسیده است، نشان می‌دهد تنها «شرکت حمل و نقل کالا (حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران)» به استناد آن منحل شده است. بنابراین با توجه به اینکه موضوع بند (الف) قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل، «مجوز تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران»، انحلال «شرکت حمل و نقل کالا (حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران)» نمی‌تواند موضوع آن اجازه مطلق قانونی را منتفی کند و نسخ آن با توجیه «منتفی شدن موضوع» واجد ابهام است.

▪ دیدگاه عدم ابهام

گرچه منتفی شدن یا نشدن موضوع قانون اصلاح قانون راجع به تأسیس شرکت‌های سهامی حمل و نقل مصوب ۱۳۷۴/۲/۲۴، محل بحث و بررسی است، اما قانون‌گذار فارغ از این موضوع تصمیم گرفته است قانون مذکور را نسخ کند و نسخ آن نیز موجبی برای مغایرت با شرع مقدس یا قانون اساسی ایجاد نمی‌کند. چه اینکه حتی با فرض نسخ قانون مذکور نیز دولت می‌تواند با رعایت مفاد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و کسب مجوز از مجلس شورای اسلامی، به تأسیس شرکت دولتی بپردازد. بنابراین ردیف (۱۲۸) جدول پیوست مصوبه، فاقد هرگونه ابهام است.

▪ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه حمل و نقل، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

→

اسامی مزبور از سوی وزارتخانه ذی‌ربط و یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و ارائه آن به هیئت وزیران جهت تصویب، متضمن برنامه زمان‌بندی مورد نظر و مشخص، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار.»

۱. مصوبه‌ی شماره ۲۳۲۶۴ ت ۳۱۱۴۵ هـ مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۰ هیئت وزیران: «هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۵/۱۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱۷۴۹۸ مورخ ۱۳۸۳/۵/۴ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد بند (الف) ماده (۱۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۹ - تصویب نمود: ۱- ... ۲- شرکت حمل و نقل کالا (حمل و نقل جمهوری اسلامی ایران) از شرکت‌های زیرمجموعه شرکت مادر تخصصی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران منحل می‌گردد. ۳- ...»

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله‌العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دبیرخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان